

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/21/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612212720
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2612212720.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., S. V. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou: JUDr. Agáta Džačovská, so sídlom Senica, Hviezdoslavova 315, proti odporkyni: N. O., nar. XX.X.XXXX, bytom M., X. XXX, Česká republika, zastúpenej advokátom: JUDr. Zdeněk Lacina, so sídlom Strakonice, Bezděkovská 53, Česká republika, o zaplatenie 32 000 Kč s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 3.7.2013, č.k. 9C/6/2013-60 - v zamietajúcej časti včítane závislého výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti včítane závislého výroku o náhrade trov konania **r u š í a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 9 000 Kč a úroku vo výške 5% ročne zo sumy 25 000 Kč od 29.1.2013, zo sumy 21 500 Kč od 15.2.2013, zo sumy 18 500 Kč od 14.3.2013, zo sumy 15 000 Kč od 15.4.2013, zo sumy 12 000 Kč od 16.5.2013 a zo sumy 9 000 Kč od 14.6.2013 do zaplatenia zamietol, konanie v časti zaplatenia sumy 23 000 Kč zastavil a navrhovateľa zaviazal k povinnosti zaplatiť odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 249,16 Eur k rukám jej právneho zástupcu a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 655, § 34, § 35 ods. 2 a § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka odôvodnil tým, že návrh na zaplatenie sumy nebol podaný dôvodne. V konaní mal preukázané, že účastníci uzatvorili zmluvu o pôžičke, na základe ktorej navrhovateľ požičal odporkyni sumu 40 000 Kč. V zmluve boli upravené podmienky splatnosti požičanej sumy tak, že suma 40 000 Kč mala byť vrátená v 13 rovnakých mesačných splátkach a okrem iného bol v zmluve dohodnutý aj účel pôžičky a to kúpa osobného automobilu zn. ŠKODA Octavia. Pre prípad, že by odporkyňa použila peniaza na kúpu inej značky vozidla, resp. iného tovaru, neboli v zmluve dohodnuté žiadne sankcie a pre takýto prípad nebola stanovená ani predčasná splatnosť pôžičky. Skutočnosť, že odporkyňa si za požičané peniaze kúpila automobil inej značky, nemôže mať za následok predčasnú splatnosť pôžičky a to i vzhľadom k tomu, že pojmovým znakom zmluvy o pôžičke nie je jej účelová viazanosť. Návrhu navrhovateľa nebolo možné vyhovieť a odporkyňu tak zaviazat' na zaplatenie zvyšnej nesplatennej istiny pôžičky pred dohodnutým termínom jej splatnosti. Kúpa automobilu inej značky, než bolo uvedené v zmluve o pôžičke nemohla spôsobiť jej predčasnú splatnosť a tým založiť povinnosť odporkyne splatiť dlžnú sumu naraz a zároveň aj dohodnutý úrok ako sankciu za omeškanie. Vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané, že odporkyňa sa pri splácaní dlžnej sumy nedostala do omeškania spôsobom, ktorý by mal za následok splatnosť celej dlžnej sumy a ktorý by zložil jej povinnosť platiť dohodnutý „sankčný úrok“. Odporkyňa bola ku dňu 31.12.2012 v omeškaní so zaplatením časti splátky vo výške 2 308 Kč, tento dlh uhradila 28.1.2013 a ku dňu 31.1.2013 bola v omeškaní s časťou splátky vo výške 385 Kč, keď tento dlh uhradila a zároveň ďalšiu bežnú splátku zaplatila dňa 14.2.2013. To znamená, že i keby súd uzavrel, že odporkyňa bola v omeškaní so splatením dvoch po sebe idúcich splátok, tak ako tvrdil v konaní navrhovateľ (k čomu však podľa názoru súdu v danom prípade neprišlo), nakoľko

odporkyňa bola v omeškaní so splatením jednej splátky a to dvakrát (raz za mesiac december 2012, druhýkrát za mesiac január 2013), i tak by neprišlo k splatnosti celej dlžnej sumy, tak ako to ustanovuje zmluva, nakoľko odporkyňa dlžnú sumu vo výške 385 Kč z druhej omeškanej splátky uhradila do 14 dní po dátume splatnosti a teda nebola v omeškaní o viac ako 20 dní po termíne splatnosti. Viac ako 20 dní omeškania so zaplatením dvoch po sebe idúcich splátok je pritom predpokladom vzniku predčasnej splatnosti dlžnej sumy a vzniku povinnosti zaplatiť i pre tento prípad dojednaný úrok. Z uvádzaného je zrejmé, že v danom prípade nenastala predčasná splatnosť požičanej sumy a odporkyňa nevznikla ani povinnosť platiť úroky. Súd preto návrh navrhovateľa zamietol a keďže odporkyňa dlžnú sumu postupne splácala, prišlo zo strany navrhovateľa v priebehu konania k späťvzatiu návrhu v časti zaplatenia sumy vo výške 23 000 Kč, v ktorej časti bolo preto konanie zastavené. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a odporkyňa, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva proti navrhovateľovi, ktorý vo veci úspech nemá. Trovy konania predstavovali špecifikované trovy právneho zastúpenia vo výške 249,19 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu navrhovateľ, ktorý odvolaciemu súdu navrhol rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť (?) a návrhu v plnom rozsahu vyhovieť a priznať mu aj trovy odvolacieho konania. Argumentoval tým, že v konaní neboli zo strany súdu vykonané dôkazy, na ktoré poukázal a ktoré boli podľa jeho názoru dôležité. Na základe zmluvy o pôžičke požičal odporkyňa finančné prostriedky na kúpu automobilu ŠKODA Octavia (čl. 3 bod 1, veta prvá zmluvy). Aj keď zmluva o pôžičke nevyžaduje účel, tak v tomto prípade bola osobitne viazanosť dohodnutá a súd mal na túto skutočnosť prihliadať, vzhľadom na zmluvnú voľnosť. Značku vozidla ŠKODA Octavia si stanovila odporkyňa a na tomto sa dohodli, pričom nezakúpením auta uvedenej značky došlo k vážnemu porušeniu zmluvy o pôžičke, čím nastala jej okamžitá splatnosť. Pokiaľ súd prvého stupňa poukázal na to, že sám bol pri výbere automobilu, potvrdzuje, že s odporkyňou bol v autobazáre dňa 21.6.2012, pričom sa vyjadroval len k technickému stavu vozidla a to z pohľadu kvality auta verzus predajná cena a sám ani nevie, či auto, ktorého prehliadku sám urobil si odporkyňa aj zakúpila. Sám požadoval predloženie kúpnej zmluvy odporkyňou, túto žiadosť súd neakceptoval, rovnako ako zdokladovanie, kedy bolo auto rezervované a kedy zakúpené. Sám pri kúpe automobilu nebol, teda nemohol odporkyňa zabrániť v kúpe iného auta ako ŠKODA Octavia, za získané peňažné prostriedky z pôžičky. Pokiaľ odporkyňa nie je majiteľkou auta ŠKODA Octavia, má za to, že zmluva o pôžičke na nákup vecí sa stala neplatnou pre nedodržanie podmienok zmluvy zo strany dlžníka a tým splatnou ihneď. Rovnako preukázal na to, že odporkyňa sa dostala do omeškania so splatnosťou dvoch splátok (trvá na tom, že za splátku nemožno považovať úhradu časti splátky) a aj z tohto dôvodu došlo k predčasnej splatnosti pôžičky. Odvolanie sa týka aj výroku o trovách konania, pretože pokiaľ ide o advokáta odporkyne, tento je zapísaný v advokátskej komore Českej republiky, nie je v zozname usadených euroadvokátov ani v zozname advokátov Slovenskej republiky a v tomto prípade mu nemožno priznať trovy konania pred Slovenským súdom, čím odporkyňa nevznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Právny zástupca odporkyne vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa poukázal na to, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za správny a navrhuje ho odvolacím súdom potvrdiť. Súd prvého stupňa zistil skutočný stav vecí v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci samej, zo skutkových zistení uskutočnil správne právne hodnotenie. Navrhovateľ zároveň žiada zaviazat' na zaplatenie trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti včítane závislého výroku o náhrade trov konania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 v spojení s ods. 2 písm. b) O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2) a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je nevyhnutné v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa pôvodným návrhom domáhal uloženia povinnosti odporkyňa zaplatiť mu do troch dní od právoplatnosti rozsudku 1.261,33 Eur ako aj poplatok z návrhu vo výške 75,68 Eur a tiež v tej istej lehote k rukám právnej zástupkyne 331,40 Eur.

Z obsahu spisu bolo zistené, že v priebehu prvostupňového konania navrhovateľ na pojednávaní dňa 17.6.2013, na ktorom bola vec prejednaná v neprítomnosti odporkyne a jej právneho zástupcu požiadal súd prvého stupňa o zastavenie konania v časti sumy 12 500 Kč, v ktorej zobral svoj návrh späť, čomu predchádzalo ešte späťvzatie návrhu v sume 10 500 Kč a zároveň svoj návrh rozšíril a žiadal zaviazat' odporkyňu aj na zaplatenie dohodnutého úroku vo výške 5% ročne zo sumy 25 000 Kč od 29.1.2013, zo sumy 21 500 Kč od 15.2.2013, zo sumy 18 500 Kč od 14.3.2013, zo sumy 15 000 Kč od 15.4.2013, zo sumy 12 000 Kč od 16.5.2013 a zo sumy 9 000 Kč od 14.6.2013 do zaplatenia. O zmene návrhu bolo rozhodnuté súdom prvého stupňa na pojednávaní uznesením s výrokom „Súd pripúšťa zmenu návrhu vyššie uvedeného“, ktoré rozhodnutie bolo vyhlásené ako aj odôvodnené s daním poučenia a opravnom prostriedku za prítomnosti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu. Na predmetnom pojednávaní súd následne po dovypočutí navrhovateľa a po poučení v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil za účelom vyhlásenia rozsudku.

Podľa ust. § 95 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene (ods. 1). Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom o zmenenom návrhu (ods. 2 veta prvá). O zmene návrhu súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá. Ak to nie je možné, súd rozhodne do 15 dní od odročenia pojednávania. O zmene návrhu mimo pojednávania súd rozhodne do 60 dní od podania návrhu na zmenu návrhu (ods. 3).

Vyššie citované ustanovenie je vyjadrením dispozičného oprávnenia navrhovateľa, ktoré mu umožňuje disponovať - nakladať s konaním, alebo s jeho predmetom. V rámci tohto oprávnenia môže navrhovateľ i zmeniť návrh na začatie konania, pričom zmena môže spočívať i v rozšírení návrhu. Zo znenia cit. § 95 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že navrhovateľ môže meniť návrh na začatie konania kedykoľvek v priebehu konania, teda od jeho začatia doručením návrhu súdu (§ 79 ods. 1 O.s.p.) až do jeho právoplatného skončenia. O návrhu na zmenu návrhu rozhoduje súd uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. f) O.s.p.). O zmene návrhu môže pritom súd rozhodovať priamo na pojednávaní alebo mimo pojednávania. Pokiaľ súd rozhoduje o zmene návrhu priamo na pojednávaní a návrhu navrhovateľa vyhovie, teda návrh na začatie konania uznesením zmení, treba skúmať, či na pojednávaní boli, alebo neboli prítomní všetci účastníci konania. Ak na pojednávaní prítomní boli, stačí ak súd s odkazom na § 160 ods. 2 a contrario v nadväznosti na § 169 O.s.p. takéto uznesenie vyhlási, nemusí ho písomne vyhotovovať a tým pádom ani doručovať prítomným účastníkom. V prípade však, že na pojednávaní, na ktorom sa pripustila zmena návrhu, nie je prítomný niektorý z účastníkov (bez ohľadu na dôvody jeho neprítomnosti), musí súd podľa § 95 ods. 1 O.s.p. doručiť neprítomným účastníkom zápisnicu z pojednávania, ktorá obsahuje uznesenie o pripustení zmeny návrhu a to do vlastných rúk.

Obsah rozhodnutia buď o pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu vysloví súd vo výroku uznesenia. Výrok súdneho rozhodnutia musí byť formulovaný jasne, stručne, výstižne a predovšetkým zrozumiteľne, teda v prípade pripustenia zmeny návrhu musí obsahovať zmenený návrh, konkrétne jeho petit, ktorým je súd pri rozhodovaní viazaný. Pokiaľ prvostupňový súd takýmto zákonom predpísaným spôsobom v danej veci nepostupoval, porušil tým procesné normy a dopustil sa vady konania, ktorá mala napokon za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy zohľadniť procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II.ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Takým je i neurčitosť formulácie výroku súdneho rozhodnutia - uznesenia vyhláseného súdom prvého stupňa na pojednávaní zo dňa 17.6.2013 o pripustení zmeny návrhu navrhovateľa, ako aj opomenutie doručiť právnomu zástupcovi odporkyne neprítomnému na pojednávaní, na ktorom sa pripustila zmena návrhu, zápisnicu z pojednávania obsahujúcu uznesenie o pripustení zmeny návrhu a to do vlastných rúk.

Odvolačný súd nemohol ponechať bez povšimnutia ani medzinárodný prvok daný v prejednávanej veci vzhľadom na skutočnosť, že odporkyňa je občanom Českej republiky.

Otázku právomoci v občianskych a obchodných veciach upravuje Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Keďže nariadenie ako právny akt sekundárneho práva má všeobecnú povahu a je záväzné pre všetky subjekty spadajúce pod jurisdikciu ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie, je súd povinný aplikovať prioritne právnú úpravu nariadenia.

Podľa základného pravidla uvedeného v čl. 2 ods.1 nariadenia, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Z ustanovení čl. 1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 4.1. nariadenia č. 44/2001 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach vyplýva, že je použiteľné na území členských štátov Európskej únie s výnimkou Dánska na konania ktoré sa začali po vstupe nariadenia do platnosti vo vzťahu k členskému štátu, ktorého súd vo veci rozhoduje. Nariadenie použije slovenský súd vtedy, keď žaloba bola na súde podaná po 1.5.2004. Vecný rozsah nariadenia zahŕňa väčšinu občianskoprávných a obchodných sporových vecí. Výnimky sa týkajú najmä verejnoprávných záležitostí, pričom zo súkromnoprávnej agendy sú vylúčené veci právnej subjektivity, dedičská agenda, manželské veci, konkurz. Aplikácia nariadenia je tiež determinovaná i naplnením tzv. personálnoteritoriálnych kritérií. Nariadenie je tak použiteľné len vo vzťahu k osobám, ktoré majú svoje bydlisko na území členského štátu Európskej únie. Ak personálne kritériá nie sú splnené, slovenský súd môže svoju právomoc v občianskych a obchodných veciach založiť na ustanoveniach zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Predmetné nariadenie preto nenahrádza v plnom rozsahu ustanovenia zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ale pôsobí popri nich, s tým, že nariadenie má v rozsahu svojho uplatnenia prednosť. To znamená, že je v zásade použiteľné, ak osoba proti ktorej smeruje žaloba má bydlisko na území niektorého z členských štátov, bez ohľadu

na jej štátne občianstvo.

Z prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že odporkyňa, ktorá je občanom Českej republiky prostredníctvom právneho zástupcu prvým vyjadrením vo veci - podaním zo dňa 12.2.2013, doručeného súdu dňa 18.2.2013 (č.l. 19 spisu) namietala nedostatok právomoci súdu Slovenskej republiky, ako aj miestnu nepríslušnosť konajúceho súdu, a touto námietkou sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na čl. 24 nariadenia, podľa ktorého, ak nie je súd jedného členského štátu príslušný podľa iných ustanovení nariadenia, stane sa príslušným, ak sa žalovaný zúčastní konania pred týmto súdom. Podľa tohto článku súd najskôr skúma, či nie je daná vo veci výlučná príslušnosť iného súdu v zmysle čl. 22, ak sa vo veci nejedná o výlučnú príslušnosť iného súdu, zasiela návrh žalovanej strane, a to aj vtedy keď by jeho príslušnosť nebola daná podľa ustanovení nariadenia. Súd potom musí v podstate vyčkať na vyjadrenie žalovanej strany, ktorá môže namietnuť nepríslušnosť tohto súdu. Jedine v prípade ak sa žalovaná strana pustí do konania, bez namietnutia nepríslušnosti, je založená príslušnosť súdu, na ktorom bol podaný návrh na začatie konania. Námietka nepríslušnosti procesného súdu môže byť vznesená najneskôr s prvým vyjadrením vo veci samej podľa práva súdu, ktorý vec rozhoduje (daný prípad). Neplatí to len vtedy, ak si strany dohodli príslušnosť iného súdu (čl. 23

nariadenia), pokiaľ žalovaná strana existenciu tejto dohody nenamietne. Tu je potom potrebné posúdiť obsah čl. IV bod 1. Zmluvy o pôžičke účastníkov zo dňa 21.6.2012.

Uvádzaným vyššie sa súd prvého stupňa pri odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nezaoberal, rovnako jeho odôvodnenie v časti posúdenia tvrdeného omeškania odporkyne s dohodnutým splácaním poskytnutej pôžičky podľa zmluvy účastníkov ako následok predčasnej splatnosti pôžičky a tým zároveň nárok navrhovateľa na „dohodnutý sankčný úrok“ (bez posúdenia aký právny inštitút si týmto účastníci dohodli) nie je dostatočne zrozumiteľné. Je preto potrebné, aby sa súd prvého stupňa vzhľadom na nepravidelnosť splátok odporkyne, v rôznych výškach dôsledne zaoberal dodržaním splatnosti splátok podľa dohody a tým prípadným navrhovateľom tvrdeným omeškaním s následkom predčasnej splatnosti dlhu a vzniku nároku na uplatnený „dohodnutý sankčný úrok“.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, včítane závislého výroku o náhrade trov konania, s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude najskôr vysporiadať sa so vznesenou námietkou nedostatku právomoci súdu Slovenskej republiky zo strany odporkyne podaním zo dňa 12.2.2013 doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.2.2013 (č.l. 19 spisu), v prípade, že právomoc je daná je potrebné doručiť zmenený návrh navrhovateľa právnomu zástupcovi odporkyne a účastníkom konania ozrejmiť o akej konkrétnej zmene návrhu súd uznesením v znení „Súd pripúšťa zmenu návrhu vyššie uvedeného“ rozhodol, keďže toto právoplatné uznesenie je aj v tejto neurčitej formulácii, s poukazom na ust. § 159 ods. 1 v spojení s §167 ods.2 O.s.p., záväzné a nezmeniteľné a potom opätovne rozhodnúť vo veci samej a rozhodnutie riadne odôvodniť v súlade s § 157 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.